

cît și în limba română. Societarul Comediei franceze transformase, zice-se, seara într-un înălțător moment artistic.

★

Viața muzicală pulsa prin concertele date de tenorul Ion Băjenaru, soprana Elena Drăgulescu-Stinghe, baritonii Jean Athanasiu și N. Corfescu, violonistul C. C. Nottara. Spectacolele lirice erau susținute la început de trupele italiene sau franceze, iar, mai apoi, de cei ce luaseră inițiativa fondării Operei române. La Cazinou concertau orchestre renumite, dirijate de Rubinstein, Kneissel, Paschäl, Eduard Strauss, Hodeiga. Bogata viață muzicală era încoronată de minunatele concerte ale lui Enescu, despre care presa locală scria că „ultimele note ale fiecărei bucăți, executate de divinul maestru, erau acoperite de aplauze frenetice și sincere” după care entuziaștii, spectatorii, ovaționându-l, îl purtau cu cintece pe străzile orașului.

Destul de pregnant încep să participe la viața artistică estivală și amatorii formațiilor, înghetate în cadrul cercurilor culturale :

„Ovidius”, „Cultura”, „Arte, litere și sport” etc. Din aceste cercuri făceau parte și cîțiva foști actori profesioniști. S-a ajuns astfel a fi prezentate spectacole de amploare — ca *Fintina Blanduziei*, *O scrisoare pierdută*, *Înșir-te mărgărite*, iar valoroase formații muzicale, cum au fost „Doina Dobrogei” și „Gavriil Muzicescu”, să întreprindă și turnee peste hotare.

„Decorul” se completa de prezența statornică a spectacolelor de music-hall și de cire, date de renumite „case” europene.

★

Cît de sumară, această trecere în revistă a citorva momente din stagiunile estivale de sfîrșit și început de secol este totuși elocventă. Constanța nu s-a putut bucura, în pofida permanentelor cereri ale localnicilor, de un teatru propriu-zis, stabil. Prin osîrdia artiștilor ce purtau cu demnitate prestigiul artei românești în toate colțurile țării, a existat, cu toate acestea, o viață artistică, vie, care mai cu seamă în lunile „vacanțelor” de vară, a stabilit o adevărată tradiție de stagioni memorabile.

175 de ani de teatru la Oradea

Primim din partea conducerii teatrului orădean o scrisoare prin care sîntem informați că sînt în toi pregătirile pentru sărbătorirea a 175 de ani, de cînd o trupă de actori profesioniști, desprinsă de colectivul teatrului maghiar din Cluj, s-a statornicit la Oradea, punînd bazele unei activități teatrale care avea să se continue fără întrerupere, amplificîndu-se în timp, pînă în zilele noastre.

Așadar, 175 de ani de cînd spectacolul cu piesa *Surdomutul de Hunnius* marca începutul teatrului profesionist la Oradea. Era în seara zilei de 26 august 1798. Documentele consemnează, la puțină vreme după această premieră, o a doua, cu *Mizantropul*. Documentele vremii mai arată că atunci, la începuturi și, mai apoi, mereu, spectatorii orădeni au manifestat un nedeșmințit interes pentru teatru. Tot documentele vremii arată că pe măsură ce trupa orădeană prindea vi-

goare, repertoriul teatrului se îmbogățea, numărînd cele mai reprezentative piese ale epocii.

Către jumătatea secolului 19 au loc și primele reprezentații în limba română, susținute la început de actorii trupei maghiare, mai apoi de tinerii intelectuali români, însuflețiți de neobositul animator al vieții culturale din Oradea, *Ioșif Vulcan*.

Anul 1900 coincide cu inaugurarea splendidei clădiri a teatrului pe scena căruia, datorită străduințelor lui *Ady Endre* și *Ioșif Vulcan*, vor fi reprezentate piesele lui *Shaw*, *Cehov*, *Gorki*, *Ibsen*, *Tolstoi*, *Zola*, într-o alegere exigentă care aducea pe primul plan marile valori ale dramaturgiei universale.

În anii de după Eliberare Teatrul de Stat din Oradea cunoaște adevărata sa înflorire. O trupă temeinic consolidată, un repertoriu substanțial reînnoit, aduc teatrului succese de prestigiu, traduse în numeroasele premii cu care activitatea celor două colective este răsplătită. Regizori, actori, scenografi din linia întâia a mișcării noastre teatrale și-au legat numele de teatrul orădean, contribuind la creșterea prestigiului său.

Acum, la cea de a o sută șaptezeci și cincia aniversare a începutului de drum, redacția noastră adresează celor două colective ale Teatrului de Stat din Oradea cele mai calde felicitări și-i urează noi și prestigioase succese !